

Vår saksbehandler
Elin Johanne Dolmseth

Referanse
ELDO/2021/639-3/U01

Behandles av	Utvalgssaksnr	Møtedato
Formannskapet		15.03.2022
Kommunestyret		05.05.2022

Bærekraftsfond - grunnkapital, vedtekter og forvaltning

Vedlegg

1 Vedtekter for bærekraftsfondet

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Saksopplysninger

Denne saken handler om fastsettelse av grunnkapitalen i bærekraftsfondet, vedtekter for fondet og hvordan fondet skal forvaltes.

Kommunestyret fattet i sak 21/47 i møte 6.5.21 følgende vedtak:

- 1. Kommunestyret tar utredningen om hvordan Oppdal kommune kan bygge et bærekraftsfond til orientering.*
- 2. Kommunedirektøren legger fram egen sak til formannskapet der det orienteres om arbeidet med å skaffe eksterne midler til bærekraftsfondet og fondets statutter.*
- 3. En tilføring av midler fra Oppdal kommune til et bærekraftsfond vurderes i forbindelse med behandlingen av handlingsplan 2022-2025.*

Ved behandlingen av Handlingsplan 2022 – 2025 i sak 21/72 i møte 24.6.21 fattet kommunestyret følgende vedtak:

«Kommunestyret er bevisst at økonomien som tilkom Oppdal kommune fra salget av Oppdal E-verk skal forvaltes på en måte som kommer kommende generasjoner til gode. Kommunestyret forslår derfor at den resterende økonomi når tilbakebetaling til næringsfondet 3.069.000, og kr 3.840.000 til brannsikring i kirkene er trukket fra, at kr 61.394.000 settes av til et bærekraftsfond. Kommunestyret ber kommunedirektøren gjøre en vurdering der en tar stilling til svingninger i aksjemarkedet der midlene plasseres i fond med best mulig avkastning til minst mulig risiko. Det utarbeides vedtekter for fondet med følgende som veiledning:

- a) Fondet skal forvaltes av profesjonelle fondsforvaltere*
- b) Avkastningen pro anno av fondet skal brukes slik:
 - a. 10% av avkastningen skal tilbakeføres hovedstolen i fondet. Dersom konsumprisindeksen utgjør mer enn 10% av avkastning i fondet, økes prosentandelen til hovedstolen tilsvarende.**

- b. 40% av avkastningen skal benyttes til å være «såkornmidler» til bærekraftprosjekter, kommunale eller eksterne. Disse midlene plasseres videre i et eget kommunalt fond der eksterne midler også kan settes inn jfr. k-sak 21/47.
 - c. 50% av avkastningen skal brukes til å øke driftsmarginen i kommunens driftsbudsjett. Intensjonen er at disse inntektene skal brukes på å øke ergoterapiressursen og driftsmidler til BUA.
- c) Fondet skal ha en slik plassering at det ved behov for midler til utkjøp av festekontrakter, nedbetaling av gjeld eller prekære infrastrukturiltak skal deler av hovedstolen kunne brukes til dette for å bedre kommunens økonomiske bærekraft.»

Vurdering

Kommunestyret ønsker at bærekraftsfondet midler skal forvaltes langsiktig og at midlene skal plasseres i fond med best mulig avkastning til minst mulig risiko. Dette tilsier at midlene skal forvaltes i henhold til finansreglementets kapittel 3 Forvaltning av langsiktig likviditet. Det innebærer at en eller flere profesjonelle forvaltere gjør jobben på vegne av Oppdal kommune. Det anslås at årlig forvaltningshonorar for tjenester fra forvalter utgjør ca. 0,5% - 0,75% av fondet. Det er fremmet egen sak til formannskap og kommunestyre om finansreglement for Oppdal kommune. I den saken er det bl.a. gjort nærmere greie for den finansielle risikoen ved forvaltning av langsiktig likviditet, dvs. bærekraftsfondets midler.

Kommunestyret har i Handlingsplan 2022-2025 (sak 21/72 i møte 24.6.21) vedtatt at salgssummen fra salget av 50,1% av aksjene i Oppdal E-verk (jfr. sak 19/64 i møte 20.6.19) skal plasseres i et bærekraftsfond etter at det er foretatt en tilbakebetaling av et lån til næringsfondet på kr. 3.069.000 og etter at det er bevilget kr. 3.840.000 til brannsikring av kirkene. Kommunestyret har også vedtatt å bruke kr. 38.951.000 av salgssummen til kjøp av festegrund, se sak 21/128 i møte 18.11.21. Vedtakene er innarbeidet i Budsjett 2022 (sak 21/130 i kommunestyrets møte 17.12.21). Etter disse disposisjonene er kr. 22.443.000 fra salgssummen fra salg av 50,1% av aksjene i Oppdal E-verk tilgjengelig for plassering i bærekraftsfondet:

	Beløp:
Salgssum fra salg av 50,1% av aksjene i Oppdal E-verk	Kr. 68.303.000
'-Tilbakebetaling av lån fra næringsfondet	-kr. 3.069.000
'-Bevilgning til brannsikring av kirkene	-kr. 3.840.000
'-Bevilgning til kjøp av festegrund	-kr. 38.951.000
Beløp som plasseres i Bærekraftsfond	Kr. 22.443.000

Kommunestyret vedtok i møte 28.10.21 i sak 21/105 å selge Oppdal kommunes aksjer i Vitnett AS. Salgsinntektene etter fradrag for omkostninger med salget ble **kr. 84.978.000**. Kommunestyret har ikke vedtatt hvordan beløpet skal disponeres. Kommunedirektøren foreslår i denne saken at inntektene plasseres i bærekraftsfondet og forvaltes etter bærekraftsfondets vedtekter.

Samlet hovedstol i bærekraftsfondet blir etter dette **kr. 107.421.000**. Fondet vil da få en størrelse som gir en avkastning over tid som sannsynligvis gir et meningsfylt utbytte i forhold til å oppfylle formålet med fondet.

Om det oppnås 4% avkastning på midlene vil det tilsvare ca. 4 millioner kroner i årlig avkastning. I følge orienteringen fra Sparebank1 Finansforvaltning i formannskapets møte 15.2.22 kan det forventes at mesteparten av avkastningen på bærekraftsfondet de nærmeste årene må tilbakeføres til bærekraftsfondet for å opprettholde fondets realverdi (dvs. kompensere for inflasjon). Det innebærer at det kan bli små midler fra fondet til utdeling av såkornmidler og finansiering av kommunale tjenester de nærmeste årene (jfr. kommunestyrets vedtak i Handlingsplan 2022-2025).

Kommunestyrets vedtak i Handlingsplan 2022 – 2025 sier også følgende: «Fondet skal ha en slik plassering at det ved behov for midler til utkjøp av festekontrakter, nedbetaling av gjeld eller prekære

infrastrukturtiltak skal deler av hovedstolen kunne brukes til dette for å bedre kommunens økonomiske bærekraft.»

Fra det øyeblikket midlene i bærekraftsfondet blir forvaltet etter finansreglementets kapittel 3 Forvaltning av langsiktig likviditet, blir det motstrid mellom intensjonene i kapittel 3 i finansreglementet og kommunestyrets vedtak: Kapittel 3 i finansreglementet forutsetter en langsiktig horisont på plassering av midler for å oppnå en god avkastning over tid, da en må forvente at avkastningen i fond som har en andel i aksjer vil svinge fra år til år. Kommunestyrets vedtak om at midlene skal kunne brukes til utkjøp av festekontrakter, nedbetaling av gjeld eller prekære infrastrukturtiltak tilsier at kommunestyret ønsker at midlene skal kunne tas ut av bærekraftsfondet på forholdsvis kort varsel. Om fondet som midlene er plassert i har en dårlig / svak utvikling på det tidspunktet kommunestyret ønsker å omdisponere (deler av) bærekraftsfondet, vil det være lite lønnsomt å ta ut midlene. Pr. dato har Oppdal kommune lav lånegjeld. Om det åpner seg mulighet for å kjøpe ut festekontrakter eller hvis det oppstår behov for å investere i prekære infrastrukturtiltak kan disse tiltakene lånefinansieres i første omgang for så å bruke av bærekraftsfondet på et senere tidspunkt til å nedbetale gjelden.

Kommunedirektøren har utarbeidet forslag til vedtekter for bærekraftsfondet, se vedlegg. Kommunedirektøren vil særlig gjøre oppmerksom på ordlyden i kapittel 6 i vedtektene om anvendelse av årlig avkastning. Ordlyden i punkt 1-3 om hvordan avkastning skal brukes er hentet fra kommunestyrets vedtak i Handlingsplan 2022 – 2025. Dette vedtaket sier ikke noe om følgende problemstilling: Er det faktisk avkastning som kan disponeres eller er det kommende års forventede avkastning som kan disponeres?

Kommunedirektøren foreslår at det er faktisk avkastning som kan disponeres ved neste rullering av handlingsplanen. Det betyr at faktisk oppnådd avkastning i 2022 (som blir kjent tidlig i 2023) disponeres av kommunestyret når kommunestyret våren 2023 behandler Handlingsplan 2024 -2027.

I sak 21/47 i møte 6.5.21 fattet kommunestyret bl.a. vedtak om at kommunedirektøren skulle legge fram egen sak til formannskapet der det orienteres om arbeidet med å skaffe eksterne midler til bærekraftsfondet. Kommunedirektøren vil legge dette arbeidet til stillingen som næringskonsulent.

Kommunestyret vil i egen sak behandle finansreglementet for Oppdal kommune som bl.a. inneholder regler for plassering av langsiktig likviditet. Når finansreglementet er vedtatt og når kommunedirektøren, etter en offentlig anbudsprosess, har inngått avtale med ekstern forvalter(e), kan midlene i bærekraftsfondet plasseres i finansmarkedet. Fram til den tid vil midlene i bærekraftsfondet være plassert som bankinnskudd i hovedbankforbindelsen til Oppdal kommune med 3 måneders NIBOR + 0,3%-poeng. 3 måneders NIBOR er pr. 24.1.22 ca. 1%.

Et alternativ til å forvalte bærekraftsfondet etter finansreglementets kapittel 3 er å bruke midlene til finansiering av planlagte investeringer i bygg og anlegg de nærmeste årene (f.eks. barnehage). Det vil føre til at det ikke blir nødvendig å ta opp lån, noe som i neste omgang gir besparelser på rente- og avdragsutgifter på lån.

Kommunedirektørens tilråding

Bærekraftsfondet etableres med en grunnkapital på kr. 107.421.000. Grunnkapitalen består av kr. 22.443.000 fra salg av aksjer i Oppdal E-verk AS og kr. 84.978.000 fra salg av aksjer i Vitnett AS.

Bærekraftsfondet forvaltes etter Oppdal kommune sitt finansreglement kapittel 3 – Forvaltning av langsiktig likviditet.

Bærekraftsfondets vedtekter fastsettes som vist i vedlegget Vedtekter for Oppdal kommunes bærekraftsfond.